

МАТЕРІАЛИ
ДРУКУЮТЬСЯ
УКРАЇНСЬКОЮ,
АНГЛІЙСЬКОЮ
ТА ПОЛЬСЬКОЮ
МОВАМИ

НАУКОВІ ЗАПИСКИ
ЛЬВІВСЬКОГО
ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ.
ПЕДАГОГІКА І ПСИХОЛОГІЯ

№ 1 (7), 2026

заснований у 2023 році

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор –

ЛИТВИН Андрій, доктор пед. наук, професор.

Заступники головного редактора:

СІРКО Роксолана, доктор психол. наук, професор;

КОВАЛЬ Мирослав, доктор пед. наук, професор.

Відповідальний секретар –

ВДОВИЧ Світлана, кандидат пед. наук, старший науковий співробітник.

Члени редакційної колегії

АНИЩЕНКО Вікторія, доктор пед. наук, професор; ВАВРИНІВ Олена, кандидат психол. наук, доцент; ЗЕЛЬМАН Леся, кандидат пед. наук, доцент; КАПІНУС Олександр, доктор пед. наук, професор; КАРПЕНКО Євген, доктор психол. наук, доцент; КОВАЛЬ Ігор, доктор пед. наук; КОЗЯР Михайло, доктор пед. наук, професор; КОНІВІЦЬКА Тетяна, кандидат пед. наук, доцент; МАТВІЙЧУК Тетяна, кандидат пед. наук, доцент; МАЧИНСЬКА Наталія, доктор пед. наук, професор; ПАРТИКО Неоніла, кандидат психол. наук, доцент; ПИЛИПЕНКО Лілія, доктор філософії з проф. освіти; РУДЕНКО Лариса, доктор пед. наук, професор; СЛІПЧИШИН Лідія, доктор пед. наук, професор; СОЛОВІЙОВ Валерій, доктор пед. наук, доцент; СТЕЛЬМАХ Оксана, кандидат психол. наук, доцент; СТЕЛЬМОКЄНЕ Aurelija (Stelmokiene Aurelija), доктор наук, доцент (Литва); СІРОТОВА Маріана (Sirotova Mariana), доктор філософії, професор, (Словаччина); СТЕПАНЧЕНКО Наталія, доктор пед. наук, професор; ЦЮПРИК Андрій, доктор пед. наук, доцент; ЯРЕМКО Роман, кандидат психол. наук, доцент.

Видавничий дім
«Гельветика»
2026

ISSN (print) 3041-1297
ISSN (online) 3041-1300

ЗАСНОВНИК І ВИДАВЕЦЬ

Львівський державний університет
безпеки життєдіяльності (ЛДУ БЖД)

ЗАРЕЄСТРОВАНО

Національною радою України з питань
телебачення і радіомовлення, рішення № 414
від 22.02.2024, протокол № 7. Ідентифікатор
медіа R30-02801.

**СУБ'ЄКТ У СФЕРІ
ДРУКОВАНИХ МЕДІА**

Львівський державний університет
безпеки життєдіяльності (вул. Клепарівська, 35,
м. Львів, 79007, e-mail: ldubzh.lviv@dsns.gov.ua,
тел. (032) 233-00-88)

**Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Львівського державного університету безпеки життєдіяльності
(Протокол № 12 від 29.04.2026 р.)**

Фахове видання (категорія «Б»):

Наказ МОН України № 920 від 26 червня 2024 року (додаток б).
Спеціальності: А1 Освітні науки, А5 Професійна освіта (за спеціалізаціями),
А7 Фізична культура і спорт, С4 Психологія.

Літературний редактор

Чудеснова І. М.

Технічний редактор

Корцигіна Н. С.

Комп'ютерна верстка

Ковальчук Ю. В.

E-mail:

E-mail: ldubgd.pp@gmail.com

Збірник наукових праць «Наукові записки Львівського державного університету безпеки життєдіяльності. Педагогіка і психологія» видається з 2023 року. Запланована періодичність – 2 рази на рік. Тематична спрямованість: проблеми педагогіки, психології, психопедагогіки безпеки, екстремальної та кризової підготовки, виховання, управління в освіті, історії педагогіки та психології.

Дата розміщення онлайн: 29.05.2026. Дата друку: 05.06.2026.
Формат 60×84/8. Ум. друк. арк. 44,41. Зам. № 0626/619. Наклад 150 прим.
Гарнітура Times New Roman. Папір офсетний. Цифровий друк.
Видавництво і друкарня – Видавничий дім «Гельветика»
65101, м. Одеса, вул. Інглезі, 6/1
Телефон +38 (095) 934 48 28, +38 (097) 723 06 08
E-mail: mailbox@helvetica.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 7623 від 22.06.2022 р.

ЗМІСТ

ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

В. О. Пашков

ІНСТИТУЦІЙНІ ПАСТКИ
ТА ПРОБЛЕМИ В СИСТЕМІ ВИЩОЇ
ОСВІТИ УКРАЇНИ

А. В. Татарчук, Т. А. Равлюк

ІННОВАЦІЙНІ ВЕКТОРИ ДЕРЖАВНОЇ
ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ВІДНОВЛЕННЯ
ЯКОСТІ ОСВІТИ В УМОВАХ
ТРИВАЛОЇ КРИЗИ

С. В. Литвин

ЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ
БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО
СЕРЕДОВИЩА У ПІДГОТОВЦІ
МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ
ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ

А. О. Дорохін

ПЕДАГОГІЧНА СИНЕРГІЯ
В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ
ФАХІВЦІВ:
КЛАСТЕРНИЙ ПІДХІД
ТА ВИКЛИКИ ВІДБУДОВИ

С. А. Мамиченко

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ
ПОНЯТІЙНО-ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ
СИСТЕМИ УКРАЇНСЬКОЇ
ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ
ШКОЛИ

Я. П. Дзюба, А. Р. Жукова

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ
КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ФАХІВЦІВ
ВІЙСЬКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НА
ЗАСАДАХ АНДРАГОГІКИ

Ю. Т. Судніцин

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО
ПРОФЕСІЙНО-ПРАКТИЧНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ
ФАХІВЦІВ

І. В. Прожого

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО
ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ
СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ У
СВІТОВОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ

CONTENTS

PROBLEMS OF VOCATIONAL EDUCATION UNDER MARTIAL LAW

V. O. Pashkov

INSTITUTIONAL TRAPS AND
PROBLEMS IN THE HIGHER
EDUCATION SYSTEM OF UKRAINE

A. V. Tatarchuk, T. A. Ravliuk

INNOVATIVE VECTORS OF STATE
POLICY IN THE SPHERE OF EDUCATION
QUALITY RECOVERY UNDER
CONDITIONS OF PROLONGED CRISIS

S. V. Lytvyn

ETHICAL PRINCIPLES
FOR CREATING A SAFE EDUCATIONAL
ENVIRONMENT IN THE TRAINING
OF FUTURE VOCATIONAL
EDUCATION TEACHERS

A. O. Dorokhin

PEDAGOGICAL SYNERGY IN
THE SYSTEM OF TRAINING OF
SPECIALISTS: CLUSTER APPROACH
AND CHALLENGES
OF RECONSTRUCTION

S. A. Mamychenko

FEATURES OF THE FORMATION
OF THE CONCEPTUAL
AND TERMINOLOGICAL SYSTEM
OF DOMESTIC HIGHER
EDUCATION PEDAGOGY

Ya. P. Dziuba, A. R. Zhukova

FORMATION OF PROFESSIONAL
COMPETENCIES OF MILITARY
SUPPORT SPECIALISTS BASED ON
ANDRAGOGICAL PRINCIPLES

Yu. T. Sudnitsyn

METHODOLOGICAL APPROACHES
TO PROFESSIONAL AND PRACTICAL
COMPETENCE OF FUTURE
SPECIALISTS

I. V. Prozhoha

INNOVATIVE APPROACHES
TO THE PROFESSIONAL TRAINING
OF SOCIAL WORKERS IN THE GLOBAL
EDUCATIONAL SPACE

10

23

30

37

44

53

62

68

DOI <https://doi.org/10.32782/3041-1297/2026-1-7>

Ю. Т. Судніцин

*Львівський державний університет безпеки життєдіяльності,
м. Львів, Україна*

ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-4218-8446> – Ю. Т. Судніцин

 y.sudnitsyn98@gmail.com

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ПРОФЕСІЙНО-ПРАКТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

Анотація. У статті обґрунтовано актуальність формування професійно-практичної компетентності майбутніх фахівців в умовах глобальних трансформацій, технологічного прогресу, соціально-економічних змін та воєнного стану в Україні. Виявлено проблему відсутності систематичного вивчення та оптимізації методологічних підходів, що призводить до недостатньої практичної готовності випускників закладів вищої освіти.

Метою дослідження є аналіз сучасних методологічних підходів до формування професійно-практичної компетентності здобувачів освіти з урахуванням європейських освітніх трендів, прогнозування потреб ринку праці та створення активного освітнього середовища. У процесі аналізу останніх досліджень встановлено зростання уваги до компетентнісного підходу як основи модернізації вищої освіти.

Провівши детальний аналіз методологічних підходів було систематизовано ключові, а саме: системний, синергетичний, діяльнісний, особистісний, компетентнісний, культурологічний, ресурсний та середовищний. Обґрунтовано пріоритетність системного та діяльнісного підходів як базових для формування практичної компетентності, оскільки вони забезпечують цілісне проектування освітнього процесу та безпосередню інтеграцію теоретичних знань у практичну діяльність.

Результати дослідження свідчать про доцільність функціонального розподілу методологічних підходів у комплексній системі підготовки: системний та діяльнісний – провідні, інші – забезпечують адаптивність і технічну модернізацію. Така структура гарантує ефективне формування професійно-практичної компетентності, конкурентоспроможність випускників на ринку праці, здатність до безперервного саморозвитку та оперативної реакції на технологічні й соціальні зміни.

Ключові слова: майбутні фахівці, здобувачі освіти, педагогічний процес, освітній процес, компетентність, професійна компетентність, практична компетентність, методологічні підходи.

Yu. T. Sudnitsyn

Lviv State University of Life Safety, Lviv, Ukraine

METHODOLOGICAL APPROACHES TO PROFESSIONAL AND PRACTICAL COMPETENCE OF FUTURE SPECIALISTS

Abstract. The article substantiates the relevance of forming the professional and practical competence of future specialists in the context of global transformations, technological progress, socio-economic changes, and martial law in Ukraine. The problem of a lack of systematic study and optimization of methodological approaches has been identified, resulting in insufficient practical readiness among graduates of higher education institutions.

The purpose of the study is to analyze contemporary methodological approaches to the formation of professional and practical competence of students, taking into account European educational trends, forecasting labour market needs, and creating an active educational environment. The analysis of recent research has revealed an increasing focus on the competence-based approach as a foundation for the modernization of higher education.

A detailed analysis of methodological approaches has enabled the systematization of the key ones, namely: systemic, synergistic, activity-based, personality-oriented, competence-based, cultural, resource-based,

and environmental approaches. The priority of the systemic and activity-based approaches as fundamental for the formation of practical competence has been substantiated, as they ensure the holistic design of the educational process and the direct integration of theoretical knowledge into practical activity.

The results of the study demonstrate the expediency of a functional distribution of methodological approaches within a comprehensive training system: the systemic and activity-based approaches are leading, while the others ensure adaptability and technological modernization. Such a structure guarantees the effective formation of professional and practical competence, the competitiveness of graduates in the labor market, and their capacity for continuous self-development and prompt response to technological and social changes.

Key words: future professionals, education seekers, pedagogical process, educational process, competence, professional competence, practical competence, methodological approaches.

Постановка проблеми. В умовах постійної глобальної трансформації світу, швидкого технологічного прогресу та соціально-економічних трансформацій, професійно-практична компетентність майбутніх фахівців набуває стратегічного значення на ринку праці. Вплив зовнішніх факторів на геополітичній арені світу та теренах України посилює необхідність у розвитку практичних навичок майбутніх фахівців в Україні.

Враховуючи правовий режим воєнного стану в Україні, актуальність у формуванні професійно-практичних компетентностей у майбутнього фахівця зростає, однак виникає необхідність адаптації навчальних програм до умов безпеки та дистанційного навчання, а також інтеграції технічного та гуманітарного компонентів у підготовці спеціалістів. Відсутність систематичного вивчення та оптимізації методологічних підходів до формування компетентностей у здобувачів освіти призводить до низької якості практично підготовлених фахівців.

Отже, необхідно переглянути методологічні підходи підготовки майбутніх фахівців із врахуванням сучасних освітніх трендів Європейської вищої освіти, прогнозуванням потреб ринку праці та створенням освітнього середовища, орієнтованого на активну участь здобувачів освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Багато науковців присвятили роботи питанню вивчення та створення методологічних підходів для підготовки фахівців різного призначення, наприклад М. Козяр [4], А. Литвин [15], Л. Руденко [7], І. Коваль [3], Л. Дибкова Л. [1], Л. Дольнікова [2], І. Савка [2], Н. Дячик [2], А. Скулмовський [17], С. Хойдін [13], М. Клеменцік [13], С. Микитюк [5], О. Ярошинська [11], І. Рожі [6] та інші.

Досліджуючи питання методологічних підходів у процесі формування професійно-практичних компетентностей майбутніх фахівців, науково-педагогічна література свідчить про зростаючу увагу до компетентнісного підходу, як основи модернізації вищої освіти. Даний підхід спрямований для формування ключових компетентностей, які будуть відповідати рекомендаціям Європейського Союзу щодо компетентностей для

навчання протягом життя. Наприклад, у контексті формування ключових компетентностей майбутніх фахівців, підкреслюється роль активної участі студентів у освітньому процесі, що сприяє розвитку знань, навичок та цінностей для безперервного самовдосконалення [16].

Ще одним важливим підходом у формуванні професійної компетентності майбутніх фахівців пропонується використання системного підходу. Застосування системного підходу для моделювання професійної готовності майбутніх фахівців з професійної освіти включає соціальне замовлення, цілі, завдання, інтерактивні технології, методи, форми, засоби, критерії та рівні формування компетентностей. Модель професійної готовності забезпечує цілісність компонентів та розв'язання суперечностей, сприяючи ефективному формуванню професійних компетентностей через системний підхід [15].

Загалом, аналіз останніх дослідження підкреслює перехід від традиційних моделей навчання до новітніх методів навчання, з врахуванням індивідуальних та командних особливостей здобувачів освіти, що сприяє адаптивності фахівців до глобальних викликів. Однак, необхідно розглянути інший бік у застосування методологічних підходів для розвитку професійно-практичних компетентностей.

Мета статті – розглянути методологічні підходи для формування професійно-практичної компетентності майбутніх фахівців.

Визначити важливість розглянутих підходів та окреслити пріоритетні для формування практичної компетентності майбутніх фахівців.

Виклад основного матеріалу дослідження. З аналізу останніх досліджень і публікацій, науковці доклали багато зусиль для створення методологічних підходів підготовки. Основною метою яких є створення якісної підготовки фахівців у різних сферах суспільства.

Для створення якісної професійної підготовки фахівців різного призначення необхідно виділити методологічні підходи, які застосовуються у підготовці, а саме системний, синергетичний, діяльнісний, особистісний, компетентнісний, культуро-

логічний, ресурсний та середовищний. Однак для практичної компетентності майбутніх фахівців слід визначити базові підходи, які будуть орієнтуватися на практичну діяльність здобувача освіти.

Педагогічна наука в освітньому процесі розглядає **системний підхід** як основний методологічний засіб, котрий застосовується для аналізу та проектування складних освітніх процесів. У роботі науковиці Л. Дибкової, пояснюється системність у педагогічному процесі, яка полягає єдиному механізмі та утворюється з взаємопов'язаних підсистем, таких як мета, зміст, методи, засоби та оцінювання [1]. Крім того, слід зауважити, що зарубіжні науковці аналогічно пояснюють, що системний підхід слугує нероздільному розумінню навчально-виховного середовища, як сукупність компонентів, з урахуванням обмежень та зворотних зв'язків [16]. Сучасні дослідники у своїх роботах системну модель навчання описують чітко визначеними результатами професійного навчання, де кожний компонент взаємопов'язаний.

Досліджуючи питання **синергетичного підходу** можна зрозуміти, що він є сучасною методологічною основою, яка поєднує науки про самоорганізацію складних систем з педагогічною наукою. Синергетична система, в даному контексті, окреслює не лише передачу знань, а взаємодію компонентів освітнього процесу, що створює "синергію". У роботі науковців, синергетичний підхід розглядається як компонент нової освітньої парадигми, що орієнтує педагогіку на подолання лінійного мислення, що відкриває взаємодією знань та діяльності [2].

Аналізуючи наукові праці вітчизняних та закордонних вчених – **діяльнісний підхід** трактується як універсальний інструмент, який об'єднує теорію і практику в освітньому процесі [9;10;12;17]. У роботі А. Скулмовського діяльнісний підхід розглядається з двох сторін, а саме «Навчатися через дію» та «Діяти без навчання». Дані варіанти дозволяють зрозуміти, що розвиток практичних компонентностей відбувається впродовж усього життя здобувача освіти, навчаючись на власних помилках [17]. Використання даного підходу сприяє формуванню важливих професійно-практичних компетентностей у майбутніх фахівців. У межах цього підходу освітній процес спрямовується до професійної специфічної спрямованості. Основною метою діяльнісного підходу є закріплення теоретичних знань на практиці. Однак для цього необхідно змінити ставлення та методики підготовки здобувачів освіти, щоб отримати якісні результати.

Важливо також застосовувати **особистісний підхід** у навчальному процесі, який орієнтується

на зміні стандартизованих освітніх вимог та фокусується на унікальних характеристиках кожного здобувача освіти, включаючи його здібності, таланти тощо. Наприклад науковці С. Хойдін та М. Клеменцік пропонують змінити освітньо-навчальний процес, який є викладацько-орієнтованим, на навчання, яке орієнтоване на здобувача освіти [13]. Активізація особистісного потенціалу майбутнього фахівця за допомогою особистісного підходу надасть поштовх до використання набутих теоретичних знань і навичок у реальних практичних діях.

Впровадження **компетентісного підходу** у навчальний процес зумовлений модернізацією педагогічної науки. Дослідження розділяють наступні поняття "компетенція" та "компетентність". Вони пояснюють, що "компетенція" означає освітній результат, а "компетентність" – це сфера застосування у діяльності особистості. Тоді компетентісний підхід можна пояснити як структурно-системний механізм, який включає в себе як теорію і практику, що буде забезпечувати цілісність освітнього процесу орієнтуючись на результат [6].

Спостерігаючи за розвитком суспільства, значним виготовленням новітніх технологій, необхідно активно використовувати **ресурсний підхід** у навчальному процесі майбутніх фахівців. С. Микитюк пояснює ресурсний підхід як методологічну основу підготовки, зосереджену на розвитку внутрішніх ресурсів особистості через зовнішні стимули, умови та засоби, який безпосередньо впливає на фізіологічний, психологічний та освітньо-професійний розвиток здобувача освіти [5]. Отже, ресурсний підхід виступає як каталізатор трансформації обладнання з пасивного технологічного засобу на активний компонент освітньої системи, який здатний забезпечити якісну підготовку здобувачів освіти, розвиваючи практичну сторону обраної професії майбутнього фахівця.

Аналізуючи роботи дослідників, важливим підходом розглядається **середовищний**, як процес формування та розвитку особистості через спеціально організоване освітнє середовище [8]. Середовищний підхід за роботою Ярошинської О.О., пов'язує взаємодію людини та середовища, однак виступає як чинник соціального розвитку, виховання та навчання, що сприяє професійному розвитку здобувача освіти [11].

Усі ці підходи є базовими та повинні застосовуватися у освітньому процесі здобувачів освіти. Вони розвивають професійні компетентності майбутніх фахівців та мають найсуттєвішими в процесі підготовки. Однак, наукові роботи доводять

наступне, що для розвитку професійно-практичної компетентності слід використовувати методологічну систему підготовки та розподілити методологічні підходи по функціях.

Отже, «головними» підходами у формуванні професійно-практичної компетентності слід вважати системний та діяльнісний. Синергетичний, компетентнісний та особистісний підходи слід використовувати для забезпечення адаптивності майбутніх фахівців. Ресурсний та середовищний – це підходи, котрі доповнюють «головні» підходи, та забезпечують сучасну технічну та технологічну сторону підготовки здобувачів освіти.

Дана методологічна система повинна зосереджуватися на забезпеченні ефективної професійно-практичної компетентності майбутніх фахівців, яка в майбутньому дозволить здобувачам освіти конкурувати на ринку праці, само розвиватися та встигати за технічним та технологічним прогресом світу.

Висновки. Проведений аналіз методологічних підходів для підготовки майбутніх фахівців різного призначення підтверджує визначальну роль у формуванні професійно-практичної компетентності. В контексті дослідження системний та діяльнісний підходи виступають базовими або «головними», оскільки забезпечують цілісне проектування освітніх процесів і безпосередню інтеграцію теоретичних знань в практичну діяльність. Синергетичний, компетентнісний та особистісний підходи сприяють адаптивності майбутніх фахівців у динамічному професійному середовищі, тоді як ресурсний та середовищний підходи доповнюють базові, акцентуючи увагу на розвитку внутрішніх ресурсів особистості та спеціально організованому освітньому середовищі.

Таким чином, сформована методологічна система, у якій системний та діяльнісний підходи є провідними, а решта забезпечують адаптивність і технічну модернізацію підготовки, гарантує ефективне формування професійно-практичної компетентності майбутніх фахівців. Результати аналізу сучасних наукових праць засвідчують доцільність саме такого розподілу функцій методологічних підходів.

Перспективою подальшого дослідження даної системи вбачається у розробці методичних порад, щодо застосування методологічної системи в освітньому процесі та підготовці фахівців різного призначення, де їх майбутня професія передбачає в першу чергу практичної компетентності.

Список літератури:

1. Дибкова Л.М. Системний підхід при проведенні оцінювання результатів навчальної діяль-

ності студентів ВНЗ. *Наукові записки Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова*. Серія: Педагогічні та історичні науки : зб. наук. пр. 2014. Вип. СХХІІ. С. 34–43.

2. Дольнікова Л.В., Савка І.В., Дячик Н.Ю. Синергетичний підхід до формування педагогічної компетентності майбутнього психолога. *International Science Journal of Education & Linguistics*. 2024. Vol. 3. С. 34–41. DOI: <https://doi.org/10.46299/j.isjel.20240306.04> (дата звернення: 26.02.2026).

3. Коваль І. С. Формування готовності майбутніх фахівців служби цивільного захисту до неперервного саморозвитку: монографія / Львівський державний університет безпеки життєдіяльності. Львів: ЛДУБЖД, 2025. 486 с.

4. Козяр М. М., Коваль І. С. Психопедагогіка професійно-екстремальної підготовки : навч. посіб. Львів : Вид-во ЛДУ БЖД, 2024. 504 с.

5. Микитюк С.О. Ресурсний підхід у підготовці майбутніх фахівців. *Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди*. Серія : Психологія. 2016. Вип. 53. С. 135–144. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.44734> (дата звернення: 20.02.2026).

6. Рожі І. Компетентнісний підхід у педагогічній теорії та практиці. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету*. 2016. № 2. С. 298–306. DOI: <https://doi.org/10.31499/2307-4906.2.2016.196133> (дата звернення: 20.02.2026).

7. Руденко Л.А. Теоретичні та методичні засади формування комунікативної культури майбутніх фахівців сфери обслуговування у професійно-технічних навчальних закладах : автореф. дис. на здобуття наук. ступ. д-ра. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти» / Л.А. Руденко. Вінниця, 2016. 42 с.

8. Сидорук І. Середовищний підхід у формуванні соціальної компетентності майбутніх соціальних працівників. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2020. Вип. 27. Т. 4. С. 218–222. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863.4/27.204008> (дата звернення: 19.02.2026).

9. Сіра Л. Комунікативно-діяльнісний підхід у компетентісно орієнтованому освітньому процесі вищої школи. *Науковий вісник Ужгородського університету*. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота». 2025. №2(51). С.140–144. DOI: <https://doi.org/10.24144/2524-0609.2022.51.140-144> (дата звернення: 20.02.2026)

10. Шелестова Л.В. Діяльнісний підхід. *Реалізація технологій профільного навчання в закладах загальної середньої освіти: методичний посібник*. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2021. С.25–29.

11. Ярошинська О. О. Теоретичні і методичні засади проектування освітнього середовища професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04. Житомир. 2015. 40 с.

12. Bulgakova O., Savytska I., Zbaravska L., Ruciņš Ā., Aboltins A., Vasileva V. A System of Pedagogical Support for the Implementation of an Activity-Based Approach in the Training of Competent Engineers. Environment. Technology. Resources. Proceedings of the International Scientific and Practical Conference. 2025. Vol. 3. P. 55–60. DOI: 10.17770/etr2025vol3.8552 (date of access: 19.02.2026).

13. Hoidn S., Klemenčič, M. (Eds.). The Routledge International Handbook of Student-Centered Learning and Teaching in Higher Education (1st ed.). London: Routledge, 2020. 694 p. DOI: <https://doi.org/10.4324/9780429259371> (date of access: 23.02.2026).

14. John Biggs and Catherine Tang. Teaching for Quality Learning at University. 4-th edition. Maidenhead : Open University Press, 2011. 389 p. ISBN 978-0-33-524275-7.

15. Levchenko I., Lytvyn A. Forming the model of professional readiness of future specialists in vocational education (Transport, Occupational Safety and Health). *Scientia et Societas*. 2023. Vol. 3. № 2. P. 53–62. DOI: <https://doi.org/10.69587/ss/2.2023.53> (date of access: 23.02.2026).

16. Myskiv M. Methodological approaches to the formation of key competences of future specialists. *Академічні візії*. 2023. Vol. 3. № 2. P. 1–13. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.8354810>. (date of access: 23.02.2026).

17. Skulmowski A. Learning by Doing or Doing Without Learning? The Potentials and Challenges of Activity-Based Learning. *Educational Psychology Review*. 2024. Vol. 36. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10648-024-09869-y> (date of access: 23.02.2026).

References:

1. Dybkova, L. M. (2014). Systemnyi pidkhd pry provedenni otsiniuvannia rezultativ navchalnoi diialnosti studentiv VNZ [Realization of the approach of the systems in to of evaluation of results of educational activity of students.]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu im. M. P. Drahomanova*. Seria: Pedahohichni ta istorychni nauky, CXXII, 34–43 [in Ukrainian].

2. Dolnikova, L., Savka, I., & Dyachik, N. (2024). Synerhetychnyi pidkhd do formuvannia pedahohichnoi kompetentnosti maibutnoho psykholoha [A synergistic approach to the formation of pedagogical competence of the future psychologist]. *International Science Journal of Education & Linguistics*, 3(6), 34–41. <https://doi.org/10.46299/j.isjel.20240306.04> [in Ukrainian].

3. Koval, I. S. (2025). Formuvannia hotovnosti maibutnikh fakhivtsiv sluzhby tsyvilnoho zakhystu do neperernoho samorozvytku [Formation of readiness of future civil protection service specialists for continuous self-development]. Lvivskiy derzhavnyi universytet bezpeky zhyttiediialnosti [in Ukrainian].

4. Koziar, M. M., & Koval, I. S. (2024). Psykhopedahohika profesiino-ekstremalnoi pidhotovky [Psychopedagogy of professional-extreme

pedagogy]. Lvivskiy derzhavnyi universytet bezpeky zhyttiediialnosti [in Ukrainian].

5. S.O. Mykytiuk. (2016). Resursnyi pidkhd u pidhotovtsi maibutnikh fakhivtsiv [Resource-based approach in training of future specialists]. *Visnyk Kharkivskoho Natsionalnoho Pedahohichnoho Universytetu Imeni H.S. Skovorody "Psykhohihiia"*, 52, 215–224. <https://doi.org/10.5281/zenodo.44734> [in Ukrainian].

6. Rozhi, I. (2016). Kompetentnisnyi pidkhd u pedahohichnii teorii ta praktytsi [Competency-based approach in pedagogical theory and practice]. *Zbirnyk naukovykh prats Umanskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu*, (2), 298–306. <https://doi.org/10.31499/2307-4906.2.2016.196133> [in Ukrainian].

7. Rudenko, L. A. (2016). Teoretychni ta metodychni zasady formuvannia komunikatyvnoi kultury maibutnikh fakhivtsiv sfery obsluhovuvannia u profesiino-tekhnichnykh navchalnykh zakladakh [Theoretical and methodological principles of forming a communicative culture of future service professionals in vocational and technical educational institutions] (Avtoreferat dysertatsii doktora pedahohichnykh nauk). Vinnytsia [in Ukrainian].

8. Sydoruk, I. (2020). Seredovyshchnyi pidkhd u formuvanni sotsialnoi kompetentnosti maibutnikh sotsialnykh pratsivnykiv [The environmental approach to the formation of social competence of future social workers]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*, 27(4), 218–222 <https://doi.org/10.24919/2308-4863.4/27.204008> [in Ukrainian].

9. Sira, L. (2025). Communicative-activity approach in competence oriented educational process of higher education. *Scientific Bulletin of Uzhhorod University. Series: «Pedagogy. Social Work»*, 2(51), 140–144. <https://doi.org/10.24144/2524-0609.2022.51.140-144>

10. Shelestova, L. V. (2021). Diialnisnyi pidkhd [Activity approach.]. U Realizatsiia tekhnolohii profilnoho navchannia v zakladakh zahalnoi serednoi osvity, 25–29. KONVI PRINT [in Ukrainian].

11. Yaroshynska, O. O. (2015). Teoretychni i metodychni zasady proektuvannia osvitnoho seredovyshcha profesiinoi pidhotovky maibutnikh uchyteliv pochatkovoii shkoly [Theoretical and methodological principles of designing the educational environment for professional training of future primary school teachers] Avtoreferat dysertatsii doktora pedahohichnykh nauk. Zhytomyr [in Ukrainian].

12. A system of pedagogical support for the implementation of an activity-based approach in the training of competent engineers. (2025). Environment. Technology. Resources. *Proceedings of the International Scientific and Practical Conference*, 3, 55–60. <https://doi.org/10.17770/etr2025vol3.8552>

13. Hoidn, S., & Klemenčič, M. (Eds.). (2020). The Routledge International Handbook of Student-Centered Learning and Teaching in Higher Education (1st ed.). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780429259371>

14. Biggs, J., & Tang, C. (2011). *Teaching for quality learning at university* (4th ed.). Open University Press.

15. Levchenko, I., & Lytvyn, A. (2023). Forming the model of professional readiness of future specialists in vocational education (Transport, Occupational Safety and Health). *Scientia et Societas*, 2(2), 53–62. <https://doi.org/10.69587/ss/2.2023.53>

16. Myskiv, M. (2023). Methodological approaches to the formation of key competences of future specialists. *Akademichni Vizii*, 23. <https://doi.org/10.5281/zenodo.8354810>

17. Skulmowski, A. (2024). Learning by doing or doing without learning? The potentials and challenges of activity-based learning. *Educational Psychology Review*, 36. <https://doi.org/10.1007/s10648-024-09869-y>

© Ю. Т. Судніцин

Науково-методична стаття

Дата першого надходження статті до видання: 18.03.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 14.04.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 29.05.2026